

S'ARXIDUC I MALLORCA (ANY ARXIDUC)

CICLE D'ACTIVITATS I XERRADES

SA RECTORIA VELLA
BIBLIOTECA MUNICIPAL

VILAFRANCA DE BONANY
(2015/16)

Vista des del Puig de Bonany (Die Balearen)

Presentació.

Vist en perspectiva, la figura de s'Arxiduc és la d'un personatge avançat al seu temps. Amant de la natura, amb molta capacitat creativa i de treball, apassionat de la història, la cultura, les tradicions i el paisatge de les terres que va visitar i, en especial, de la terra que el va fascinar : les Balears. Mallorca, dins aquest univers tan proper, ocupa un lloc preeminent dins la vida de l'Arxiduc. A la nostra illa, s'Arxiduc – com així era conegut – va esdevenir en un personatge de rondalla, en el protagonista de multitud d'històries, algunes reals, altres atribuïdes. El seu ***Die Balearen*** és un retrat únic i rigorós de la Mallorca i les Balears del seu temps, un tresor incalculable per tots els que estimam aquesta terra, per les generacions d'ara i del futur.

Activitats.

DIJOUS 23 D'ABRIL a les 20:30 h.

Presentació – conferència del llibre.

“Possessions, camins i paisatges de l'Arxiduc”. (Edicions J.J de Olañeta).

JOAN CARLES PALOS, periodista.
GASPAR VALERO MARTÍ, historiador.

Els autors d'aquest llibre presenten un estudi exhaustiu de la petjada de l'Arxiduc a Mallorca, en especial, a la seva menció com a apassionat dels paisatges de la Serra de Tramuntana.

DIJOUS 28 DE MAIG a les 20:30 h.

Conferència.

“Demostració o refutació de la mallorquinitat, si més no literària, de l'Arxiduc: Argumentum ornitologicum”.

MIQUEL RAYÓ, escriptor i naturalista.

Tots els individus d'una mateixa cultura disposam d'un bagatge comú de paraules, d'imatges, de relats, de costums, de coneixences; en definitiva, un mateix imaginari. Integrar-se a una cultura significa compartir-lo. Ho va aconseguir l'Arxiduc? Fins a quin punt el podem considerar mallorquí i demostrar o refutar aquesta hipòtesi?

DIJOUS 18 DE JUNY a les 20:30 h

Conferència.

“S'Arxiduc: art, etnografia i paisatgisme sota la visió d'un mecenes”.

JAUME LLABRÉS, investigador.

Aquesta és una aproximació a l'arquitectura gòtica de Palma, a l'etnografia i al paisatge de les Illes a partir de l'obra monumental de l'Arxiduc, el *Die Balearen in wort und bild geschildert* (Leipzig, 1869-1891); una mirada a l'Arxiduc com a propietari i promotor de jardins artístics, a la nostra illa.

DIJOUS 17 DE SETEMBRE a les 20:30 h

Conferència.

“Mallorca i l'arxiduc Lluís Salvador”.

MATEU COLOM, historiador i professor.

La relació de Mallorca i l'Arxiduc es forja des de molts de caires. Aquest viatger i personatge singular va quedar captivat per la bellesa del paisatge de Mallorca; un lloc i un personatge lligats entre sí des de l'aleshores.

DIJOUS 22 D'OCTUBRE a les 20:00 h

Conferència.

“Entre la modernitat i l'immobilisme. Mallorca en temps de l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria”.

ANTONI MARIMON, professor d'Història Contemporània de la UIB.

L'Arxiduc arriba a les Illes Balears cap al 1867 i mor el 1915. Com eren les Illes Balears en aquella època? Quina societat, economia, política i cultura es va trobar l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria quan va arribar a les Illes Balears?

DISSABTE 7 DE NOVEMBRE

Visita guiada a Miramar.

TOMÀS VIBOT, historiador.

Inscripcions prèvies a l'Ajuntament de Vilafranca.
Consulta-ne informació apart

DIVENDRES 11 DE DESEMBRE a les 20:00 h.

Conferència.

“La petja de Ramon Llull a l'Arxiduc: de l'art a la paraula”.

TOMÀS VIBOT, historiador.

L'art – arquitectura, escultura, paraula – es troben dins el món conceptual de Ramon Llull, el mallorquí universal que va deixar empremta en l'obra i en la vida de l'Arxiduc.

DIVENDRES 8 DE GENER DE 2016 a les 20:00 h.

Lectures dramatitzades de textos escrits per l'Arxiduc.

“Lo que sé de Miramar”, “Die Balearen” i “Somnis d'estiu ran de mar”.

LLUQUI HERRERO, actriu.
XIM VIDAL, actor.

L'Arxiduc Lluís Salvador va arribar a Mallorca i va quedar profundament seduit per la naturalesa de l'illa, la immensitat del mar, la serra Tramuntana i els seus habitants. Aquí recollim un tast dels seus escrits, testimoni d'aquesta gran inspiració que li va causar l'illa de Mallorca.

Algunes referències de Vilafranca al Die Balearen.

(...) “Els turons mostren pinars, que sovint arriben a les voreres de la carretera (...)”
(...) “A la dreta es veuen molts plataners i canyes (del torrent). S'arriba a un pla que limiten, de lluny, el Puig de Sant Salvador i la serra que el perllonga (...)”

(...) “A mà dreta ens queda *Son Sant Martí (sic)* i s'arriba a la petita Vilafranca a través del carrer de Palma, que hom pot veure ja des d'enfora amb els seus molins de vent i la seva església. (...)”

(...) Quasi totes les cases són d'una sola planta amb una porxada amb arc de mig punt i a la meitat de les façanes s'hi troben parres, sobretot a les cases del carrer església, que romp la monotonia d'aquesta vila del pla. L'any 1630 es va posar la primera pedra de l'església actual, la primera missa fou celebrada el 4 de desembre de 1651, la Sagrada Forma fou definitivament entronitzada el 28 d'agost de 1685 i el temple aixecat a la categoria de sufragani (vicaria) de la parroquial de Petra, de la qual el lloc dependrà fins el 1820 en què passà a categoria de vila. Està dedicat a Santa Bàrbara verge i màrtir, la imatge de la qual és venerada a la capella principal de l'altar major com a patrona del lloc. Abans havia estat sota l'advocació de Sant Martí, bisbe de Tours. L'església és una construcció allargada amb torre quadrangular amb coronament piramidal, oberta en dos costats per sengles finestres ogivals. L'interior presenta tres capelles a cada costat i la volta de canó és sostinguda per quatre arcs. Damunt de l'entrada principal, on es pot llegir la data de 1804, s'hi troba el cor amb orgue. Una bona carretera vorejada de morers duu des de Vilafranca a *Son Sant Martí (sic)*, la majestuosa casa de la qual es veu en una elevació després de traspasar uns pollancres. Presenta un portal d'arc de

mig punt, amb un *escut en el que es representa Sant Pau (sic)* que dona part de la seva capa a un captaire. A sota es pot llegir la data de 1736. La casa mostra un front de cinc finestres, una capella a la part dreta i una ample estança amb una coberta sostinguda per set arcs escarcers que reposen sobre pilastres octogonals, delimitant-se un espai central del que arranca una escala; a la part inferior d'aquesta apareixen l'any de 1746 i una petita figura de Santa Bàrbara. Un afegit en forma de torre en un cantó de l'edifici li dóna una planta addicional(...) Una altra part de l'edifici, però a nivell de la cornisa perimetral i a la part dreta de la façana principal es conforma una estança amb set arcs de mig punt i columnes lisses amb capitells octogonals. Per sobre de la llinda de la porta es veu una imatge que representa el Cor de Jesús i Maria, i davall un escut d'armes esculpit en una placa de pedra. (...) En el pati hi ha dues cisternes, i prop de les cases hi ha dues sínies. El celler, amb quatre columnes de les que neixen quatre arcs, acull una gran bóta de fusta, semblant a una voluminosa bóta congrenyada, que descansa sobre 21 pilastres de marès. En el pinar, no lluny de la casa, destaca la presència de dos molins de vent" (...)

PRÒXIM CICLE DE XERRADES I ACTIVITATS

RAMON LLULL, EL MALLORQUÍ UNIVERSAL (ANY RAMON LLULL)

Consulta-ne programa de mà o als webs
www.vilafrancaterrabona.com
www.ajvilafrancadebonany.net

